

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Redactioneel: Europa

Cleiren, C.P.M.

Citation

Cleiren, C. P. M. (2006). Redactioneel: Europa. *Strafblad*, 4(6), 451-452.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/15859>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/15859>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

REDACTIONEEL

Met de globalisering van de nationale samenleving en de groei en internationalisering van de criminaliteit, neemt de vraag naar internationalisering van het strafrecht toe. Maar of het nu gaat om preventie, opsporing, vervolging, berechting of executie, een mondiale internationalisering van de strijd tegen misdaad is niet eenvoudig uitvoerbaar. De strijd tegen vele vormen van (wereldwijd) georganiseerde criminaliteit en drugshandel, alsmede tegen oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid vormen daarvan de schrijnende voorbeelden.

Binnen dit brede mondiale kader vormt Europa een logische geografische eenheid die aanknopingspunten biedt voor een samenhangende aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit. De ontwikkelingen naar zo een gezamenlijke benadering werden reeds zichtbaar in het begin van de jaren negentig, maar ook deze blijken niet eenvoudig te kunnen worden doorgezet. Veel van het zich ontwikkelend gedachtegoed stuit op fundamenteel geachte bezwaren: het opgeven van soevereiniteit, het vraagstuk van de democratische legitimatie, het vraagstuk van een Europese rechtspleging en de fundamentele verschillen tussen de strafrechtelijke systemen. Desondanks kan nu – eind 2006 – worden geconstateerd dat, in weerwil van vele belemmeringen, de ontwikkelingen naar een zekere harmonisatie van het strafrecht van de Europese staten gestalte beginnen te krijgen. De versnelling in de ‘acceptatie’ van een Europees strafrechtelijk domein lijkt mede te zijn ingegeven door de grote problemen die het terrorisme met zich meebrengt. Maar daarnaast worden de ontwikkelingen in het strafrecht ook voortgestuwd door de wijze waarop binnen en door de Europese instituties het strafrecht blijkt te kunnen worden beïnvloed door niet-strafrechtelijk georiënteerd gedachtegoed. Die ontwikkelingen worden overigens door velen

met zorg bekeken.

Inmiddels worden ook vele strafrechtsbeoefenaars in hun dagelijks werk – bewust dan wel onbewust – geconfronteerd met de Europese ontwikkelingen. Zo zijn inmiddels vele advocaten, alsmede leden van het OM en de rechtsprekende macht in het arrondissement Amsterdam OM, vertrouwd geraakt met de Overleveringswet, een product van Europese samenwerking, en die ontwikkelingen staan niet stil. Zo zal de Nederlandse strafrechtsbeoefenaar op korte termijn ook worden geconfronteerd met procedures rondom de Europese bewijsverkrijging en de wederzijdse erkenning.

Kortom, redenen genoeg om in *Strafblad* aandacht te besteden aan de vragen rondom het strafrecht en Europa. De redactie is er zich daarbij van bewust dat vele lezers (nog) niet dagelijks met deze problematiek in aanraking komen. De redactie heeft daarom gekozen om de lezer te introduceren in de onderliggende en meer principiële problemen, maar ook de ervaringen in de rechtspraktijk de revue te laten passeren. Daarnaast kan men in deze periode van stoomversnelling op het gebied van Europese harmonisatie en samenwerking niet zonder blik naar de toekomst.

De bijdrage van De Wijkerslooth biedt een mooie introductie in de vragen waar de bezorgdheid voor het meer Europees worden van het strafrecht vandaan komen en hoe de strafrechtelijke samenwerking in Europa heeft vorm gekregen. Daarnaast biedt hij een overzicht van internationale ontwikkelingen die de Europeanisering voortstuwen. Hij laat niet na een stevig kritische conclusie neer te zetten over onze nationale attitude ten opzichte van de invloed van de Europese Unie. Corstens' beschouwing gaat uit van het gegeven dat het wegvallen van de grenzen binnen Europa noopt tot een adequate reactie daarop van de strafrechtspleging. Het inperken van de staats-

soevereiniteit op het gebied van het strafrecht ligt evenwel nog veel gevoeliger dan die op het terrein van het economisch en monetair beleid. Hij bespreekt daarom drie kernbegrippen die een rol spelen in de Europeanisering van onze strafrechtssystemen: vertrouwen, nationale rechtscultuur en subsidiariteit. In vervolg daarop onderzoekt hij welke de consequenties zijn voor het strafrecht in Europa als men deze drie kernbegrippen eerbiedigt. Malewicz bespreekt de overleveringswet in de praktijk. De Nederlandse Overleveringswet, die op 12 mei 2004 in werking trad, vormt de uitwerking van de verplichting tot implementatie van het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europese aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten. De behandeling van overleveringszaken vindt plaats voor de rechtbank Amsterdam. De bijdrage van Malewicz illustreert dat inmiddels

ook vanuit het perspectief van de advocatuur belangrijke wetenswaardigheden kunnen worden gemeld over de ontwikkelingen binnen dit nieuwe rechtsdomein. De beschouwing van Boerwinkel richt zich op de nu lopende ontwikkelingen met betrekking tot de strafrechtelijke bewijsverkrijging in de Europese Unie en de daarmee samenhangende opmars van het beginsel van wederzijdse erkenning. Daarnaast wordt de blik gericht op de toekomstige ontwikkelingen.

Het oordeel over deze ontwikkelingen in het strafrecht is aan de lezer. De redactie hoopt met dit nummer in ieder geval voldoende materiaal en kritische bagage mee te geven om met Europa te 'leren leven' en ook zelf tot een (een begin van) oordeelsvorming te kunnen komen.

Prof. mr. C.P.M. Cleiren